

KS § 26

Dnr 0341/21-008

MEDBORGARFÖRSLAG OM PORRFILTER PÅ ALLA KOMMUNENS NÄTVERK

Kommunstyrelsens beslut

Medborgarförslaget anses besvararat eftersom IT-avdelningen kommer att genomföra en testperiod under 6 månader med s.k. innehållsfilter i brandväggen. Testen påbörjas när flytten till gemensamt datacenter är genomförd.

Reservation

Göran Lundström (c) reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Susanne Elghorn har som representant för styrelsen i Kvinno- och Tjejjouren PärLAN i Älvsbyn lämnat in ett medborgarförslag om att sätta porrfilter på alla kommunens nätverk. Skola, förskola, och för de som är kommunanställda.

Enligt bakgrundsbeskrivningen saknas det vetenskapliga belegg för att filtret skyddar barn från pornografi eller annat oönskat innehåll. Utöver detta föreligger andra verksamhetsmässiga-, ekonomiska-, administrativa utmaningar enligt bakgrundsbeskrivningen.

Dock skapas nya möjligheter i samband med att Älvsbyns kommun flyttat klart sitt datacenter till det gemensamma datacentret i Norrbotten (DCBD) och ny brandvägg installeras.

Vid en kartläggning av närområdet har två kommuner aktiverat innehållsfiltret, en kommun genomför test- och utvärderingsverksamhet och en kommun har det inte aktiverat.

Beslutsunderlag

Innehållsfilter s.k Porrfilter

Det finns egentligen ingen produkt som heter porrfilter, det man menar när man använder ordet är egentligen innehållsfilter. Ett filter är ett program som installeras på enskilda enheter eller i ett nätverk och som är tänkt att skilja ut oönskat material från internet och bara visa önskat innehåll vid sökningar.

Skoldatorer

Många av landets skolor har denna typ av filter som blockerar material som pornografi och våld i de datorer som används i undervisningen. Filtren kan bland annat blockera de största porrsajterna eller stoppa sökresultat för specifika ord.

Det pågår en debatt i samhället om filtrets egentliga nytta, speciellt i skolan. Dock saknas vetenskapliga belägg för att filter skyddar barn från pornografi eller annat oönskat innehåll. Det är till och med så att filter kan innebära en ökad risk för barn, men trots det har kravet fått många och namnkunniga anhängare.

En utmaning med innehållsfilter är svårigheten att ringa in vad som ska filtreras bort och vad som ska vara kvar. Det är relativt enkelt att filtrera bort väldefinierat innehåll och där gör också den tekniska utvecklingen det ständigt lättare. Pornografi, däremot, är inte ett väldefinierat begrepp.

Enligt Elza Dunkels, internetforskare vid Umeås universitet, kan filtren göra mer skada än nytta.

- I forskning om hur porrfiltren fungerar i skolmiljö har det visat sig att det finns en tendens hos vuxna att lita för mycket på filtren. De invaggas i en falsk trygghet och blir inte lika aktiva i att ta upp frågor om hur man undviker oönskat innehåll. Risken är större att eleverna inte får det snacket med lärarna, säger hon. Trots att filter installeras är risken stor att barn ändå kommer åt porr som inte har fastnat i filtret, säger Elza Dunkels. Filtren kan också blockera annat innehåll än vad som är tänkt.

– När man gör tester av filtren ser man att det finns en överrepresentation av att hbtq-information filtreras bort. Inte för att innehållet är pornografiskt utan för att det innehåller ord som till exempel "sexualitet". Att blockera den typen av information är ett slags ingrepp i barnens rättigheter, säger Elza Dunkels.

Filtrens effektivitet står inte heller i proportion till skolornas kostnad för att underhålla dem, anser Elza Dunkels.

– Det måste sitta någon som är teknisk kunnig och kalibrera filtret, om barnen exempelvis inte kommer in på ungdomsmottagningens hemsida eller kommer åt sidor de inte borde. På det sättet kostar det pengar för skolan, även om man skulle välja något slags gratisfilter. De resurserna borde i stället användas till att utbilda barnen om de här frågorna.

Som en del i användandet av datorer vid skolan i Älvsbyn ingår undervisning i internets för- och nackdelar samt dess möjligheter och utmaningar. I utbildningen ingår också att källkritiskt diskutera och granska informationen som återfinns på internet. Innehållsfilter (porrfilter) är därför inget som i dagsläget efterfrågas från skolan i Älvsbyns kommun.

Administrativa datorer

Administrativa datorer (personaldatorer) hanteras på följande sätt i Älvsbyns kommun.

- Vid misstanke om felaktigt eller olagligt nyttjande av arbetsgivaren tillhandahållen arbetsutrustning (datorer, mobiltelefoner, surfplattor m.m.), tas

dessa i förvar och analyseras av IT-avdelningen.

Nya förutsättningar

När Älvsbyns kommun flyttar sitt datacenter till Gemensamt datacenter i Norrbotten (DCBD) installeras en ny brandvägg, i samband med detta görs även anpassningar av nätverken och omdirigering av internettrafik. Den nya brandväggen har ett inbyggt innehållsfilter som kan aktiveras för olika områden tex porr, droger, spel med mera. Flytten inkl. installation av ny brandvägg och anpassning av nätverk bedöms klart under våren.

Det man ska ha i åtanke när man aktiverar denna typ av innehållsfilter i brandväggen är att man initialt förlitar sig på leverantörens analyser och definitioner av vad som ska släppa igenom och vad som ska filtreras bort, inom på valt område. Därför bör vi under en testperiod bygga kunskap för att kunna göra en väl underbyggd analys av funktionalitet, konsekvenser och behov av rutin Anpassningar i verksamheterna. Därefter fattas beslut avseende hur funktionaliteten ska installeras och implementeras fullt ut.

Omvärld

Vid en rundringning i närområdet kan man konstatera följande:

Luleå kommun – Aktiverat innehållsfilter i brandväggen

Piteå kommun – Aktiverat innehållsfilter i brandväggen

Bodens kommun – Genomför test- och utvärderingsverksamhet

Arvidsjaur kommun – Ej aktiverat

Ingen kontaktad kommun använder filter som är installerade på datornivå, utan filtreringen sker på nätverksnivå i brandväggen

Förslag till beslut

Medborgarförslaget anses besvarat eftersom IT-avdelningen kommer att genomföra en testperiod under 6 månader med s.k. innehållsfilter i brandväggen. Testen påbörjas när flytten till gemensamt datacenter är genomförd

Kommunstyrelsen

Berit Hardselius (c) yrkar bifall till medborgarförslaget.

Beslutsgång

Ordföranden ställer proposition på beredningsförslaget och Berit Hardselius yrkande. Kommunstyrelsen bifaller beredningsförslaget.

Göran Lundström (c) reserverar sig mot beslutet.

Beslutet skickas till

Förslagsställaren

2022-02-03
Ordförande
Tomas Egmark

Justerare
Berit Hardselius